

نویزی به بانی

خه رمانیاک له مژده و پاداشت

و هر گیرانی

پشتیوان حه سهنه که رهه م

لر بیلکو کوکار

مالپه‌ری به هه شت

www.ba8.org

✉ malpariba8@yahoo.com

لله علیهم السلام و بخوبی

كتبي زماره ١٧١ له كتبخانه مالپه‌ری به هه شت

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

له ئایینی ئیسلامدا نویز فەزلی دراوه بەسەر ھەممو خواپەرسىتىيە كانى تردا جگە لە يەكخاپەرسىتى نەبىت، وە خواى گەورە دىيارى كردۇوە و ھەللى بىزادۇوە بۇ ئەوهى ببىتە جياكه رەوهى نىوان ئىمان و كوفر.

عن جابر بن عبد الله قال : سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : " بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشَّرِّكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ "

(رواه مسلم) ، واتە: لەنیوان مرۆڤ و شيرىك و بىباوهرىدا وازھىنانە لە نویز.

و عن عبد الله بن بريدة عن أبيه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : " الْعَهْدُ الَّذِي بَيَّنَنَا وَبَيَّنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ " (رواه الترمذى وغيره، وصححه الألبانى فى المشكاة برقم

(٥٧٤)

واتە: ئەو پەيانەي لەنیوان ئىمە و بىباوهرىان يان دورۇھە كاندایە بىتىيە لە نویز جا ئەوهى نەيکات و وازى لى بھىنېت ئەوا كوفرى كردۇوە.

ھەربۇيە چۈنۈتى فەرزبۇون و واجب بۇونى نویز جىاوازە لە ھەممو عىبادەتە كانى تر، بەلكو بەو شىۋىيە بۇو كە پىغەمبەرى خوا ئىلەللى بەرز كرايەوە بۇ ئاسمان و لەويىدا نویزى لەسەر فەرزكرا، بۇ ئەوهى ئومەت پلەپايىھى نویز بزانن و رىزى نویز ھەست پى بکەن، و بە گەورە سەيرى بکەن و بىتە بەرچاويان، بۆيە نویز كۆلە كەدىنەو ئەو پايە گەنگەيە كە كە دينى پى راگىراوه، جا ھەركاتىكىش ئەو پايە نەماو رووخا ئەوا دينە كەشى رووخاوه پەنا بەخوا، ھەربۇيە دينى نىيە ئەوهى نویزى نەبىت.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

عنْ مُعاذِ بْنِ جَبَلٍ رضي الله عنه قالَ : كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ فَأَصْبَحْتُ يَوْمًا قَرِيبًا مِنْهُ وَنَحْنُ نَسِيرُ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ وَيُبَاعِدُنِي مِنَ النَّارِ ، قَالَ : " لَقَدْ سَأَلْتَنِي عَنْ عَظِيمٍ ، وَإِنَّهُ لَيُسِيرٌ عَلَى مَنْ يَسِّرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ ، تَعْبُدُ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا ، وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ ، وَتَصُومُ رَمَضَانَ ، وَتَحْجُجُ الْبَيْتَ " ، ثُمَّ قَالَ : " أَلَا أَدْلُكَ عَلَى أَبْوَابِ الْخَيْرِ ؟ الصَّوْمُ جَنَّةُ ، وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ ، كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ التَّارَ ، وَصَلَاةُ الرَّجُلِ مِنْ جَوْفِ اللَّيلِ " ، قَالَ ثُمَّ تَلَأَ { تَتَحَاجَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ } حَتَّى بَلَغَ { يَعْمَلُونَ } ثُمَّ قَالَ : " أَلَا أَخْبُرُكَ بِرَأْسِ الْأَمْرِ كُلِّهِ ، وَعَمُودِهِ ، وَذِرْوَةِ سَنَامِهِ ؟ " قُلْتُ : بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ ، قَالَ : " رَأْسُ الْأَمْرِ إِلَسْلَامُ ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ ، وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ " ، ثُمَّ قَالَ : " أَلَا أَخْبُرُكَ بِمَلَاكِ ذَلِكَ كُلِّهِ ؟ قُلْتُ : بَلَى يَا نَبِيَّ اللَّهِ ، قَالَ : فَأَخَذَنِي بِسَانِهِ قَالَ : " كُفَّ عَلَيْكَ هَذَا " ، فَقُلْتُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ : وَإِنَّا لَمُؤْخَذُونَ بِمَا نَتَكَلَّمُ بِهِ ؟ فَقَالَ : " ثَكِلْتَكَ أُمْكَ يَا مُعاذُ ، وَهَلْ يَكُبُّ النَّاسَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ - أَوْ عَلَى مَنَاخِرِهِمْ - إِلَّا حَصَائِدُ الْسَّنَتِهِمْ " (أخرجه الترمذى وغيره ، وقال : هذا حديث حسن صحيح ، وصححه الألبانى فى صحيح وضعيف سنن الترمذى برقم ٢٦١٦)

واته: مواعازى کوري جه بهل صلی الله علیه و آله و سلم دهلىت: له گهله پیغه مبهري خوادا صلی الله علیه و آله و سلم بووم له سه فهريکدا و روزئيك ليى نزيك بوومدهوه که بهريگادا دهرويشتین:

ووتم ئهی پیغه مبهري خوا هه والم بدھري سه بارهت به کارو کرده و ھېک که ئه گهه ئهنجامى بدم بباته نیو به هەشتە و هو لە ئاگرى دۆزە خىش دوورم بخاتە و هو، ئە ويش

فەرمۇوى:

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

"به راستی پرسیارت سه باره ت به شتیکی زور گهوره کرد، به لام ئاسانیشه بو که سیک خوا بوی ئاسان کرد بیت (ئه ویش ئه ویه) :

خوا به تنه نهایا بپه رسته و هیچ هاوەلی بو بپیار مەدە، و نویزه کانت ئەنجام بده و زەکات بدهو رۆژوی رەمەزانیش بگەرە و حەجى مالى خوایش بکە، پاشان فەرمۇوی: ئایا دەرگا کانى خیرت پى پیشان نەدەم؟ رۆژو پاریزەرە (لە تاوان و لە ئاگر)، وە صەدقەیش تاوان دە کۈزىنیتەوە وە کو چۆن ئاگر دە کۈزىنیتەوە، هەروھا نویزیش لە ناوه راستى شەودا، پاشان ئەم ئایە تەی خویندەوە { تَشْجَافِي جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ } حتى بلغ { يَعْمَلُونَ } پاشان فەرمۇوی: ئایا سەری ھەموو ئەمانەت پى نەلیم و کۆلە کە و چەپۆپەی ھەموو یانت پى ئاشنا نەکەم؟

ووتم: به لى ئەی پېغەمبەری خوا ، فەرمۇوی:

سەری بابەتە کە ئىسلامە و کۆلە کە کەی نویزە و چەپۆپە کەشى جىهادە، پاشان فەرمۇوی: شتیکت پى نەلیم ھەموو ئەمانە لە خۆبگریت؟ ووتم: به لى ئەی پېغەمبەری خوا، ئەویش زمانی خۆی گرت و فەرمۇوی ئەمدەت بەسە، منیش ووتم: ئەی پېغەمبەری خوا ، ئایا ئىمە ئەو شتانەی کە بەدەم و زماناندا دىت لېكۆلینە وەمان لە گەلدا دە کریت لە سەریان؟ ئەویش: فەرمۇوی: ئەی مواعاز لە بار دايىكت بچىت، ئایا خەلکى وا ھەيە بەسەر رۇومەتدا رادە كىشىرىن بو ناو ئاگر لە بەر ئەو نىيە كە بە زمانيان ووتويانە و لە بەر بە روپومى زمانيان؟

وە لە نیوان نویزه کاندا نویزى به یانى تايىيەت کراوه بە زيادە پاداشت و چاکە و خىر و فەزل، چونكە ئەو نویزه سەنگى مەحەكى ئىمان و باوەرە و نىشانەي تەسلیم بۇون و خۆبە دەستە وەدان و ملکە چى نواندە بو خوا بەشىۋەيەك كە بىرۇادارى پى لە دورۇو

نویزی بەیانی خەرمانییەک لە مژدە و پاداشت

جیادە کریتەوە، عبداللە ئىمامى عومەر (رضي الله عنهم) دەفەرمۇقى : " كىا
إذا فقدنا الرجل في الفجر والعشاء أسانا الظن به " (رواه الطبراني وابن خزيمة). واتە: ئىيمە
ئەگەر يەكىكمان نەھاتايە بۇ نويزى بەیانى و عىشا ئەوا گومانى خراپان پىيى دەبىد.
نويزى بەیانى وەكىو تاقى كىدنەوەي كۆتايى سال وايىه، نويزەكانى تر وەكى
ئامادەكارىيەكىن بۇ ئەنجامدانى نويزى بەیانى، لەراستىدا ئەوە تاقى كىدنەوەي
پاستەقىنەيە بە ئەندازەيەك كە ئەوەي ئامادەي بىت ئەوا سەركەوتتوو و براوهىيە و ئەوەش
ئامادەي نەبىت و نەيەت ئەوا دۆرە و زيانبارە.

ھەروەكۆ چۈن ئەگەر هاتتوو خويىندىكار بەدرىزىايى سال ئامادەبۇو بەلام لەكاتى تاقى
كىدنەوەي كۆتايى سالدا ئامادە نەبۇو ئەوا بە راسپ و دۆراؤ و سەرنە كەوتتوو ھەۋىمەر
دەكىيت، بەھەمان شىوهش نويزى بەیانى وەھايىه ئەوەي ئامادەي نەبىت ئەوا لە دۆرە و
خەسارەتەندان دەۋىمېرىت.

ھەر بۆيە شەرعى ئىسلام چەندىن پاداشت و خىرى داناوه بۇ ئەو كەسەي كە نويزى
بەیانى دەكات كە بۇ نويزەكانى ترى دانەناوه، جا ئەنجامدەرى نويزى بەیانى براوهى
فەزلەكانەو مزگىنى و مژدەي خۆشى بەردە كەۋىت و پىيى دراوه، لەو مژدانەش:

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژدهی یه که م

نورو روشناییه کی ته واو له روژی دوايیدا

هه رله کاتی ده چوونی نویزخوین له ماله و بو مزگهوت بو ئه نجامدانی نویزی به یانی
ئهوا مژده له هه مسو لایه کیه و به سه ریدا ده رزیت، عن بُرِيَّةَ الْأَسْلَمِيِّ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : "بَشِّرِ الْمَشَائِنَ فِي الظُّلْمِ إِلَى الْمَسَاجِدِ ، بِالنُّورِ التَّامِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ"
[رواه أبو داود والترمذی وصححه الألبانی] واته: مژدهی نوریکی ته واو له روژی دوايیدا بدهن
به وانهی که به تاریکی ده رون بو مزگهوت کان.

ئه مهش واتای ئه وهی نه روات بو نویزی به یانی ئهوا نوری ته واوی بو نیه له
روژی دوايیدا، ئه مهش یه که م ده رئه نجامی نه رویشتنه بو نویزی به یانی که که م به ش
بوونه له نور و رو ناکی له دوار روژدا.

جا هه روه کو چون ئه وهی پاریزگاری ده کات له ئه نجامدانی نویزی به یانی ئهوا چهندین
مژدهو چاکهی دلخوشکه ری بو هه یه، ئاوه هاش ئه وهی پاریزکار نه بیت له سه ر نویزی
به یانی ئهوا مژدهی ناخوش و هه رهشهی توند و سه ختی بو هه یه.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژده دووهم

باشتره له دونیا

ئەگەر نويزخويين هەستا بە ئەنجامدانى دوو رکعات سوننەتى پىش نويزى به یانى ئەوا
چاكتره له دونیا و ئەوهشى تىيىدايە.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : "رَكْعَتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا" [رواه مسلم]، يعنى سنة الفجر واته: دوو رکعاتى سوننەتى نويزى به یانى
چاكته له دونیا و ئەوهشى تىيىدايە.

جا كەسى پارىزگار له نويزى به یانى له مزگەوت بەجه ماعەت بەلىنى مژدهى خوش و
پاداشتى گەورە و ھەولى دلخوشكەرى پىدرابە، بەشىۋەيدىك كە بەھۆيەوە چىز لە نويزى
بە یانى كەمى وەردە گرېيت و وەكۈ بلىيى ھەموو دونىياي پى بە خىراوە بە تەواوى
جوانىيە كانىيەوە.

بەلام ئەوهى دوا كەوتۇوه لە نويزى به یانى و ئەنجامى نادات، له دونيادا جگە له
سەرشۇرى و نەنگى و رەشت خرپى و دلتەنگى و روومەت گۈزى زياتر هيچى بۇ نىيە،
وە خەلکى بە كەسىكى نارپىك و ئىمان لاواز تەماشاي دەكەن و بە كەم دىيىتە بە رچاوابيان،
چۈن دەبىت موسىمان بىت و پارىزگارى نەكەت لە نويزى به یانى كە سەنگى مەحەكى
رەاستەقىنه باوەر و ئىماندارىتىيە و جياكەرهەدى نىوان باوەر و دورۇوبييە.

نویزی به بیانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژده سییه م

چنینه وهی چاکه کان

کاتیک که نویزخوین داده نیشیت بو نویز و له چاوه روانی نویزدایه ئه وا له ناو نویزدایه
مادام نویز کگی داوه و راگی کردووه.

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ إِلَى الْمَسْجِدِ كَتَبَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ يَخْطُوْهَا عَشْرُ حَسَنَاتٍ، وَالْقَاعِدُ فِي الْمَسْجِدِ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ كَالْقَانِتِ، وَيُكْتَبُ مِنَ الْمُصَلِّينَ، حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهِ"

[آخرجه احمد]

واته: ئه وهی له ماله کهی ده ربچیت بو مزگهوت به هر هنگاویکی که دهینات ده چاکه
بو ده نووسرتیت، ئه وهشی له مزگهوت داده نیشیت و چاوه ریبی نویز ده کات و کو قانت وايه
(که سی پاریز گار له سه ر عیباده ت) و له نویزخوینان ده نووسرتیت هه تا ده گه ریتھ وه بو
ماله کهی.

الله أكبر ... ئای ئه و که سهی که که مته رخمه له نویزی بیانی چهند پاداشتیکی
گهورهی له دهست ده چیت، و خوی بیبهش ده کات له خیریکی نه براوه و چاکه یه کی
دوانه هاتوو، خیری دوو رکعاتی سوننه تی پیش نویز، خیری هنگاوه کانی رویشن بو
مزگهوت، خیری خویندنی قورئان تا قامه ت ده کریت، خیری چاوه روانی له ناو مزگهوت
تا کاتی قامه ت، ئه گه ر ئه م خیرو چاکانه بزمیردرین ده گه ن به ملیونه ها، چونکه هه
چاکه یه ک به ده قات و هر ده گیریت و هه تا حدوت سه د قات و له وهش زیاتر.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

و هه رووه‌ها که سی که مته رخه م له نویزی به یانی ئه وه ده زانیت که چهند دعوا او پارانه‌وهی فریشته کانی له دهست ده چیت، ئه و فریشته کانی که به نده خواپه رسته کانی خوان، که به ئه ندازه‌ی چاپرو کاند نیکیش به لکو له وه ش که متر سه رپیچی خوا ناکهن، به لکو دروستکراون تنهها له پیناو گوییرا یه لی و په رستشی خوابی گهوره‌دا، جا ئه و که سه‌ی که ئاماده‌ی نویزی به یانی نیه دوعای ئه و فریشته کانی له دهست ده چیت و خوی لی بیبه‌ش ده کات که دوعای ره جمهت و لیخوشبوون ده کهن، ئه وه ش کاریکی خیرداره به لام ئه وهی ئاماده‌ی نویزی به یانی نیه له دهستی ده چیت و نایگریت‌هه که فریشته کان داوای بو ده کهن له ویدا. عنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : " إِنَّ أَحَدَكُمْ مَا قَعَدَ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ فِي صَلَاةٍ مَا لَمْ يُحْدِثْ ، تَدْعُوا لَهُ الْمَلَائِكَةُ : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ ، اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ " [رواه أحمد] واته: ئه گهه ریه کیکتان له مزگه و تدا دانیشت و چاوه‌ریی نویزی ده کرد ئه وا له ناو نویزدایه تا ده ست نویزه کهی نه شکابی، فریشته کان بوی ده پارینه‌وه و ده لین: خوایه لیی خوش به، خوایه ره جمی لی بکه.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژده چوارم

ئاماده بۇونى فريشته كان بۇ نەم نويزى

كاتىيک كه نويزى داده بەسترىت و نويزخوين دەچىتە ناو نويزەوه، ئدوا لە پىش خوايە كدا دەھەستى كە پاشاي ھەموو پاشاكانه، و خەزىنەي ئاسمانى كان و زەھى بەدەستە، و دەولەمەند وېي پىپىستە، لەو كاتەشدا فريشته كانى خواي گەورە ئامادەي دەبن، خواي گەورە دەفەرمۇي : { أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا } [الإسراء ٧٨]

واتە: ئەي پىغەمبەر ﷺ ئەي ئىماندار : نويز بە جى بھىنە لە كاتى لادانى خۆر لەناوه راستى ئاسمانى هەتا هاتنى تارىكى شەو و ھەروەها نويزى بە یانى بە جى بھىنە و فەراموشى مەكە (چونكە) بە راستى قورئان خویندى نويزى بە یانى فريشته كانى شەو و رۆز ئامادەي دەبن و دەبىيىن.

بەلام ئەو كەسەي كە نايەت بۇ نويزى بە یانى ئامادە بۇونى فريشته كان لە گەلىدا لە دەست دەدات و ئەو فەزلە گەورە يە لە دەست دەچىت، كاتىيک كە فريشته كان كۈدەبنە و بۇ ناونووس كردنى ئەو كەسانەي گوپىرايەلى فەرمانى خوايان كردووه و بە دەم باڭگەوازى خواوه ھاتۇون بە ئامادە بۇونىيان لە مىزگەوت بۇ ئەنجامدانى نويزى بە یانى بە كۆمەل و لە كاتى ديارى كراوى خۆيدا، بەلام بە پىچەوانە و ئەوهى ئامادە نەبىيەت ئەوا لە بى ئاگا و خەواللۇوە كان ناونووس دە كرىيت و لەوانەي كە وازيان لە نويزى بە یانى ھىنباوه تۆمار دە كرىيت، جا ھەلۋىستى چۈن دەبىيەت بە رانبەر بە دروستكارو پە روھەردگارە كەي، و بىانوو پۇزشى چى دەبىيەت بە رانبەر بە خوا لە نەھاتنىيدا بۇ نويزى؟

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

بیانووی چی ده بیت له روژی دوايیدا کاتیک که نامه‌ی کرده‌وه کان ده کرینه‌وه بۆ خویندنه‌وه یان و ئاماده ده کرین، و هەموو مرۆڤیکیش نامه‌کەی خۆی و هرده‌گریت، جا یان ئەوهتا به دەسته راستی و هری ده‌گریت یاخود پەنا بەخوا بە دەسته چەپی، یان بیانووی چی ده بیت بە رانبه‌ر بە خواییک که هیچ شتیکی لا شاراوە نیه؟

عن أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : " تَجْتَمِعُ مَلَائِكَةُ اللَّيْلِ وَمَلَائِكَةُ النَّهَارِ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ " ، ثُمَّ يَقُولُ أَبُو هُرَيْرَةَ : فَاقْرَأُوا إِنْ شِئْتُمْ : { إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُورًا } [متفق عليه]. واته: فریشته کانی شەو و روژ له کاتی نویزی به یانیدا يەك ده‌گرن و کۆدە بنەوه، پاشان ئەبوهوره‌یره ده‌لیت: ئەگەر ویستان ئەم ئایه‌تە بخویننەوه: ﴿إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُورًا﴾.

ئای ئەو کەسەی ئامادەنە بwoo لە نویزی به یانی چەند خیرو چاکەی لە دەست ده‌چیت، چەند پلهو پایه لە دەست خۆی دەدات، و چەند تاوان و خراپەی لە سەر خۆی داناوە و بارکردووه، و چەند پله بە رەو خوار رقیشتووه لە برى ئەوهی بە رز بیتەوه.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژدهی پینجه م

چونه به هه شت و رزگار بیوون له ئاگر

کاتیک که قامدت ده کریت بۆ نویز و نویزخوین ده چیتە ناو نویزداوه، ئای چهند سه رکه وتن و بردنده ویه کی گهوره و پاداشتیکی نه براوهی بۆ هه یه، و ده بیت به خاوه‌نی چ فهزل و به خششیکی خوایی !! چون وانیه، له کاتیکدا ئەو له پیشگای خوایه کدا و هستاوه که خاوه‌نی هه مو شتیکه و لابه‌ری خەم و دلتەنگی و ناسوریه، و گهنجینه کانی ئاسماهه کان و زهولی بە دهستی ئەوهو دهولەمه‌ند و به خشنده‌یشه.

پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمویەتی : " لَنْ يَلْجَ النَّارَ أَحَدٌ صَلَّى قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا " يَعْنِي الْفَجْرُ وَالْعَصْرُ " (رواه مسلم) واته: ناچیتە ناو ئاگری دۆزە خەوە کە سیک که پیش ده رچونی خۆر و پیش ئاوابوونی نویز بکات (واته به یانی و عەصر).

جا ئەوهی نویزی به یانی و عەصر نه کات ئەوا بەر ئەم فەرموده‌یه ناکەوهیت و دلنيا نیه له رزگار بیوونی له ئاگر، بەلكو دوور نیه که بچیتە ناو ئاگرەوە پەنا به خوا.

وعن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " مَنْ صَلَّى الْبَرْدَيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ " [متفق عليه] ، والبردان : هما الفجر والعصر . واته: ئەوهی ئەو دوو نویزه ئەنجام بدادات که له کاتی سه رمادا ده کرین ئەوا دەپواته بە هەشتەوه، (مەبەست له نویزی به یانی و عەصره).

جا ئەوهشی ئاماھی نه بیت و بە تایبەتی ئەو دوو نویزه نه کات ئەوا لهوانه نازمیبریت که جىگا و نوینى نه رم و گەرم بە جى دەھیلەن، و لهوانه هەزمار ناکرین کە وەلامى بانگەوازە کە خوایان داوه‌تەوه کاتیک که بانگبیز لە بلندگۆكانه‌و بانگی ده کات و دەلیت:

{ حي على الصلاة ، حي على الفلاح ، الصلاة خير من النوم } ، جا نویز لهو کاتەدا سەرکەوتنه بۆ بەندە له دونیا و دوارقىزدا و ئەوهشی ئەنجامى نه دات رزگار بیوون و قوتار بیوون بۆ نیه مەگەر بە زەبى خوا بىگرىتەوه .

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژده شهشه

بینینی خوای پهروهردگار

ئومیید ده کری بۆ ئەو کەسەی کە بەردەواامە لە سەر ئەنجامدانی نویزی به یانی و عەصر یە کیک بیت لهوانەی کە خوای پهروهردگاریان دەبینن.

فَعَنْ حَرِيرٍ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : كُنَّا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَظَرَ إِلَى الْقَمَرِ لَيْلَةً - يَعْنِي الْبَدْرَ - فَقَالَ : " إِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرَوْنَ هَذَا الْقَمَرَ لَا تُضَامُونَ تَضَارُونَ - فِي رُؤْيَاكُمْ ، فَإِنِّي أَسْتَطَعُمْ أَنْ لَا تُغْلِبُوا عَلَى صَلَاتِهِ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا فَافْعُلُوا " يعني الفجر والعصر، ثم قرأ : { وَسَبَّحَ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ } ، قال إِسْمَاعِيلُ - أحد رواة الحديث - افعلوا لَا تَفْوَتُنَّكُمْ [متفق عليه]

واته: جەریرى كورى عبدالله دەلىت: ئىمە لاي پىغەمبەر بۇوين ﷺ جا تەماشاي مانگى كرد كە لەو كاتەدا مانگى چواردەبۇو، پاشان فەرمۇسى: ئىوه لە رۆزى دوايىدا پەروھردگارتان دەبىنن وەكۆ چۆن ئەم مانگە دەبىنن و ھىچ نارەھەتىھەكتانيش توسۇش نايىت لە كاتى بىنинە كەدا بەوهى پالن پالىن و قەرەبالىغى رووبىدات بەلكو بەئاسانى وجوانى دەبىنن، جا (بۆ ئەو مەبەستە) ئەگەر توانىتىان با ھىچ ھۆكاريىكى بىن ئاگايستان بەسەردا زال نەبىت لەوهى نویزى پىش دەرچۈونى خۆر و پىش ئاوابۇنى بىھن، (واته نویزى به یانى و عەصر) پاشان ئەم ئايەتهى خويىندەو: ﴿ وَسَبَّحَ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴾.

الحافظ ابن حجر (رحمه الله) دەلىت : زانايان دەلىن: ھۆكاري باسکردنى ئەو دوو نویزە لە كەل بابەتى بىنинى خوادا، ئەوهىيە كە نویز خۆى باشتىن عىبادەتە، و

نویزی بەیانی خەرمانییک لە مژدە و پاداشت

بەتاپیه تیش چەندین فەزل و چاکە سەبارەت بەو دوو نویزیە ھاتووه و باسکراوه کە بۆ نویزیە کانی تر باس نەکراوه، لە کۆبۇونەوە فریشتە کان و بەرزبۇونەوە کردەوە کان و جگە لەوانەش، جا بۆیە ئەو دوو نویزیە باشتىنى نویزیە کانن، بۆیە گۈنجاوە کە بىکەرى ئەو نویزیە پاداشت بدریتەوە بە باشتىرىن پاداشت و چاکە کە ئەویش برىتىيە لە بىنىنى خواى گەورە لە رۆزى دوايىدا.

ئابەو شىّوەيە خەلکى ئامۆڭگارى يەكتە دەكەن لەسەر ئەنجامدان و بەرددەوام بسوون لەسەر نویزیە کان بە جەماعەت لە مزگەوتدا، لە نىوانىشىاندا ھەر دوو نویزی بەیانى و عەصر تايىەت کراوه، لەبەر گرنگىان، چونكە ئەو دوو نویزیە لە دوای پشۇودان و خەوەوە دىين، كەمىكىش لە خەلکى ئامادەيى دەبن ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم كەسىك كە ئىمان و باوەر لە دلىدا دانە مەزرابىت و خۆشەويىستى دوارۆز لە ناخىدا نەبىت بەرددەوام نابىت لەسەر ئەو دوو نویزیە و چونكە ئەو كاتە ئامادەيە دونيا بفرۆشىت بە دوارۆزى.

بەپىچەوانەشەوە كەسىك كە هەموو خەم و خەفتى خەوتىن و خواردن و خواردنەوە كۆكىرنەوە مال و سامان بىت بەپلەي يەكەم و نویزیە کانىشى بەپلەي دووهەم بن ئا ئەو دۆراو زيانبارە .

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژدهی حه و ته م

پاداشتی شه و نویز

بهو شیوه یه مژده کان به رده و امن بۆ که سانی خاوهن هیممەت به رز و ئەوانەی پله و
شوینى به رز ده خوازان لە بەھەشتدا.

عن عُثْمَانَ بْنُ عَفَّانَ رضي الله عنه قال : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ : " مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَانَمَا قَامَ نِصْفَ اللَّيْلِ ، وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَانَمَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلُّهُ " [رواه مسلم].

واته: ئەوهی نویزی عیشا به جەماعەت بکات وە کو ئەوه وايە کە نیوهی شەوه کە
شەونویزی گردبیت، وە ئەوهشى نویزی به یانى به جەماعەت بکات وە کو ئەوه وايە کە
ھەموو شەوه کە شەونویزی گردبیت.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژدهی هه شته م

دوعاو پارانه وهی فریشته

ئای فهزلی خوای میهرهبان چهنده زوره بۆ که سیک که گویرايەلی بکات و به پیی قورئان و سوننهت کاروکرده بکات، چونکه فهزل و چاکهی خوا تنهها به نویزهوه کوتایی نایهت به لکو نویزخوین به بەردەوامی له ناو پاداشتیکی گەورەدايە، و چاودیرى خوايى دەورە داوه و فریشته کانیش بۆی دەپارینهوه.

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : " مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ ثُمَّ جَلَسَ فِي مُصَلَّاهُ ، صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ ، وَصَلَّاَتُهُمْ عَلَيْهِ : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ ، اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ " [رواه أحمد و حسن إسناده الشيخ أحمد شاكر]

واته: ئەوهی نویزی به یانی بکات و پاشان له نویزگە کەی دابنیشیت ئەوا فریشته کان صەلاواتى له سەر دەدەن، و صەلاواتە کەش بەم شیوه‌یە يە کە دەلین: خوايە لىپ خوش بە، خوايە رەحمى لىپ بکە.

جا ئەوهی کە خەوتۇوه له کاتى نویزى به یانىدا ئايا پشكى ھەيە لەم دەستكەوتەدا و بەشدارە تىيىدا؟ نە خىر، سويند بە خوا تنهها خەسارە تەندى و زيانبارى بەردە کە ويىت و پەشيمانى چاوه روانى دەکات.

وھ ئايا کە سیک گویرايەلی خوا بىت ھاوتاي کە سیک کە سەرپىچى خوا دەکات؟ کە سیک کە وازى له دونيا و جوانى و رازاوه بىيەتى هيئناوه و سەرقالە بە نویزهوه له وکاتەدا وھ کو کە سیک وايە کە ھەموو ھەولۇ و خەم و گرنگىيە کى دونيايە و وازى له نویز هيئناوه؟ نە خىر بە هيچ شىۋازىك وھ کو يەك نىن.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژده نویه م

پاداشتی حج و عمره یه ک

ئه گهر ئهو كەسەی كە نويزى بەيانى بە جەماعەت لە مزگەوتدا دەكەت و بىيارى يە كلاكەرهە بەدات و بەسەر نەفسى خۆيدا زال بىت و شەيتان نائومىد بکات بەوهى بتوانىت لەو شوينەيدا دابىشىت هەتا خۆر دەردەچىت، ئەوا پاداشتى حج و عمره یه ک بۆ خۆى بەدەست دەھىنېت.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رضيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " مَنْ صَلَّى الْعُدَاءَ _ الفجر _ فِي جَمَاعَةٍ ، ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ ، كَانَتْ لَهُ كَأَجْرٌ حَجَّةٌ وَعُمْرَةٌ تَامَّةٌ تَامَّةٌ " [رواه الترمذى وصححه الألبانى في صحيح الجامع برقم ٦٣٤٦].

واتە: ئەوهى نويزى بەيانى بە جەماعەت بکات و پاشان دانىشىت زىكىرى خوا بکات هەتا خۆر دەردەچىت و دواتر دوو رکعات نويز بکات، ئەوا پاداشتى حج و عمره یه كى تەواو تەواوى بۆ ھەيء.

جا كوان ئوانىدە كە تامەززۇيى حەجن يان عمرەن وا پاداشتە كان لەنزيك مالتان بۆ ئاماذهىيە و بەشىوه یه کە چاكە و پاداشت دەرژىتە نىيۇ نامەي كردهو چاكە كانتەوه.

نویزی به یانی خه رمانیک له مژده و پاداشت

مژدهی دهیم

له ژیر چاودیزی و پاریزگاری خوادایه

مژده یه ک له دوای یه که کانی خواو پیغه مبهره که هی ﷺ به رده و امه بـ نـوـیـزـخـوـینـیـ

به یانی به جه ماعهـت، تـهـنـانـهـتـ کـارـ گـهـیـشـتـوـتـهـ ئـهـوـهـیـ کـهـ ئـهـوـ کـهـسـهـ لـهـ ژـیرـ پـارـاسـتنـیـ

خـوـادـایـهـ ئـهـوـ رـوـزـهـ.

فـعـنـ جـنـدـبـ بـنـ عـبـدـ الـلـهـ رـضـيـ اللـهـ عـنـهـ قـالـ :ـ قـالـ رـسـوـلـ اللـهـ صـلـیـ اللـهـ عـلـیـهـ وـسـلـمـ :ـ "ـ مـنـ

صـلـیـ صـلـاـةـ الصـبـحـ فـهـوـ فـیـ ذـمـةـ اللـهـ ،ـ فـلـاـ يـطـلـبـنـكـمـ اللـهـ مـنـ ذـمـتـهـ بـشـیـءـ ،ـ فـإـنـهـ مـنـ يـطـلـبـهـ

مـنـ ذـمـتـهـ بـشـیـءـ يـُدـرـ کـهـ ،ـ ثـمـ يـکـبـهـ عـلـیـ وـجـهـ فـیـ نـارـ جـهـنـمـ "ـ (ـ روـاهـ مـسـلـمـ).

واتـهـ :ـ ئـهـوـهـیـ نـوـیـزـیـ بـهـیـانـیـ بـهـ جـهـ مـاعـهـتـ بـکـاتـ ئـهـوـاـ لـهـ ژـیرـ پـارـاسـتنـ وـ ئـهـ مـانـهـتـیـ

خـوـادـایـهـ ،ـ جـاـ کـارـیـکـ مـهـکـنـ کـهـ کـهـ خـواـ دـوـاتـانـ بـکـهـوـیـتـ لـهـوـهـیـ پـهـیـانـیـ دـاوـهـ بـیـپـارـیـزـیـتـ ،ـ

چـونـکـهـ خـوـایـ گـهـورـهـ دـوـایـ هـهـرـکـهـسـ بـکـهـوـیـتـ لـهـوـهـیـ پـهـیـانـیـ دـاوـهـ بـهـ شـتـیـکـ ئـهـوـاـ دـهـیـگـرـیـتـ

وـپـاشـانـ بـهـرـوـداـ دـهـیـخـاتـهـ نـاوـ ئـاـگـرـیـ دـۆـزـهـخـهـوـهـ.

ئـهـمـهـشـ مـانـایـ ئـهـوـهـیـ کـهـ ئـهـوـهـیـ نـوـیـزـیـ بـهـیـانـیـ نـهـکـاتـ بـهـوـ شـیـوهـیـ ئـهـوـاـ شـهـیـتـانـ لـهـ

ئـهـسـتـوـیـ دـهـگـرـیـتـ ،ـ وـ پـیـیـ پـیـ دـهـکـهـنـیـتـ ،ـ وـ بـهـلاـیـهـوـ گـرـنـگـ نـیـهـ لـهـهـرـ دـۆـلـیـکـداـ فـرـیـیـ

بـدـاتـ ،ـ دـهـسـتـبـهـرـدـارـیـ دـهـبـیـتـ.

جاـ لـهـ کـوـتاـیـیدـاـ بـهـرـیـزـانـ بـیـنـیـتـانـ کـهـ کـهـسـیـ ئـامـادـهـبـوـوـ لـهـ نـوـیـزـیـ بـهـیـانـیـ چـهـنـدـ فـهـزـلـ وـ

پـادـاشـتـیـ بـهـ هـهـیـهـ وـ ئـهـوـشـیـ ئـهـوـ نـوـیـزـهـ نـاـکـاتـ چـهـنـدـ چـاـکـهـیـ گـهـورـهـیـ لـهـدـهـسـتـ خـۆـیـ دـاوـهـ؟ـ

دـاوـایـ بـهـرـدـهـوـامـیـ لـهـخـوـایـ گـهـورـهـ دـهـکـهـیـنـ لـهـسـهـرـ دـینـهـ کـهـیـ.

